

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

HAZİRAN 2019

Sayı 74

İçindekiler

Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi	1
Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi	2
Küresel Ekonomideki Gelişmeler	3
Dünya Ekonomisi	3
ABD	4
Euro Bölgesi-AB	4
Almanya	5
İngiltere	5
Japonya	6
Çin	7
Hindistan	7
Güney Kore	8
Brezilya	8
Rusya	9
İmalat PMI İncelemesi - Mayıs 2019	10
Döviz Kurları İncelemesi - Mayıs 2019	11
Teknoloji Gündemi	12
Türkiye'deki Güncel Ekonomik Gelişmeler	13
Büyüme-2019 Yılı I. Çeyrek	13
Enflasyon-Mayıs 2019	14
Sanayi Üretim Endeksi-Nisan 2019	15
Hane Halkı İşgücü Verileri-Mart 2019	16
Kapasite Kullanım Oranı-Mayıs 2019	17
Ödemeler Dengesi-Nisan 2019	18
Güven Endeksleri ve Bütçe	19
Dış Ticaret Verileri-Nisan 2019	20
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye	21
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir	22
Ülke İncelemeleri 42: Meksika Birleşik Devletleri	23

YÖNETİCİ ÖZETİ

KÜRESEL EKONOMİ

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, ticaret savaşlarının ve yatırımlardaki azalmanın küresel büyüme üzerindeki baskısını arttırdığını belirterek 2020 için yüzde 2,8 olan büyüme beklentisini yüzde 2,7'ye revize etti.
- Ticaret savaşlarının bir diğer baskı yarattığı alan petrol piyasaları oldu. New York'ta işlem gören petrol vadeli kontratlarda yüzde 5'i aşan gerilemelerin kaydedilmesiyle, petrol piyasaları son yedi yılın en kötü Mayıs performansını izledi.
- ABD ekonomisine dair endişeler artıyor. Endişelerin önemli bir göstergesi olarak ABD Hazine tahvillerindeki getiri eğrisi, 2008'den bu yana ilk kez en düşük değerini kaydederken, Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) sabırlı olunacağı yaklaşımından vazgeçmesi, faiz indirimine gidilebileceği şeklinde yorumlandı.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB), Euro'nun küresel rezervlerdeki payının yüzde 19,5'den yüzde 20,7'ye yükseldiğini açıkladı. Artış özellikle borç ihracı, mevduat ve krediler kalemlerinde kaydedildi.
- Almanya'da yatırımcıların güvenli varlıklara yönelmesinin, büyümedeki düşüşün ve İtalya odaklı siyasi risklerin etkisiyle, hazine tahvillerinde değer artışları kaydedildi.
- İngiltere'de Başbakanı Theresa May, Brexit karmaşası sebebiyle görevinden istifa ederken; AB Komisyonu, anlaşmasız ayrılık durumunun gerçekleşmesi halinde de, İngiltere'nin Birlik bütçesine yönelik mali yükümlülüklerini yerine getirmesi gerektiğini açıkladı.
- Japonya ekonomisi ılımlı bir şekilde büyümeye devam ediyor. Ekonomi 2019'un ilk çeyreğinde beklentilerin üzerinde gerçekleşerek yıllık bazda yüzde 2,2 büyüme kaydetti.
- Gözler ÇİN-ABD ticaret savaşlarının seyri için G-20 zirvesinde olacak. ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkanı Xi Jinping G-20 zirvesi kapsamında ikili ilişkilerin durumu hakkında görüşecekler.
- Brezilya'da Mayıs ayında sanayi üretimi son 10 ayın en düşük değerini alırken, piyasalarda yeni bir resesyon korkusu ön plana çıkıyor.
- Güney Kore hükümeti, ekonomideki yavaşlama sinyallerine karşı, daha çok teknoloji üretimi ve ihracatı gerçekleştirmek için ülke genelinde Sanayi 4.0'a yönelik çalışmalarına hız verme kararı aldı.
- Fitch Ratings, Hindistan'ın 2020 büyüme tahminini yüzde 6,6 olarak aşağı yönlü revize etti. Aşağı yönlü revizyonda özellikle tarım ve sanayi sektörlerindeki yavaşlama işaretleri etkili oldu.
- Rusya'da ekonomik yaptırımlar sebebiyle azalan uluslararası rezervler, Haziran ayı itibarıyla 502 milyar Dolar'a ulaşarak 2014'ten bu yana ilk defa 500 milyar Dolar'lık düzeyi aşmış oldu.

YÖNETİCİ ÖZETİ TÜRKİYE EKONOMİSİ

- **Enflasyon Oranı;** 2019 yılı Mayıs ayı enflasyon oranı, yıllık TÜFE'de %18,71, Yİ-ÜFE'de %28,71 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre; TÜFE'de %0,95 oranında ve Yİ-ÜFE'de %2,67 oranında artış yaşandı.
- **İşsizlik Oranı;** 2019 yılı Mart ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 4 puan artarak %14,1 oranında gerçekleşti. İstihdam edilen kişi sayısı 704 bin kişi azalırken, işsiz sayısı 1 milyon 334 bin kişi arttı. Genç nüfusta işsizlik oranı %25,2 seviyesine yükseldi.
- **Sanayi Üretim Endeksi;** 2019 yılı Nisan ayında yıllık bazda %4,0 oranında azaldı. 2019 yılı Mayıs ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre, 1,3 puan artarak %76,3 oranına yükseldi.
- **Dış Ticaret Açığı;** 2019 yılı Nisan ayında, geçen yılın aynı ayına göre, %55,6 oranında azalarak 2,9 milyar Dolar kaydedildi. İhracat geçen yılın aynı ayına göre; %4,6 oranında artarak 14,5 milyar Dolar, ithalat da %15,1 azalarak 17,5 milyar Dolar olarak gerçekleşti.
- **Cari İşlemler Açığı;** 2019 yılı Nisan ayında, piyasa beklentilerinin paralelinde 1,3 milyar Dolar kaydedildi.
- **Bütçe;** 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde 66,5 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %15 oranında artarak 348 milyar TL, bütçe giderleri ise %28,4 oranında artarak 414 milyar TL gerçekleşti.
- **Güven Endeksleri;** 2019 yılı Mayıs ayında, bir önceki aya göre, Reel Kesim Güven Endeksi %6,3 azalarak 98,9 seviyesine, Tüketici Güven Endeksi %13 azalarak 55,3 seviyesine ve Ekonomi Güven Endeksi %8,5 azalarak 77,5 seviyesine geriledi.
- **PMI ve CDS;** 2019 yılı Mayıs ayında İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) 45,3 düzeyinde gerçekleşti. CDS ise Mayıs ayında 470 seviyelerinde gerçekleşirken; 19 Haziran 2019 tarihi itibarıyla 462,11 değerine ulaştı.
- **Kredi Notu;** Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Türkiye'nin kredi notunu Ba3'ten B1'e düşürürken, ekonomik görünümünü de "negatif" olarak değerlendirdi.
- **Faiz Oranları;** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Para Politikası Kurulu, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının %24 düzeyinde sabit tutulmasına karar verdi.

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

DÜNYA EKONOMİSİ

Küresel ekonomiye dair karamsar atmosfer varlığını sürdürmeye devam ediyor. Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, küresel ekonomik büyümeye dair öngörülerinde yeni bir revizyona giderek 2020 büyüme beklentisini düşürdü. Küresel beklentilere dair yayınlanan raporda, 2020 için yüzde 2,8'den yüzde 2,7'ye revize edilen büyüme üzerinde, ticaret savaşlarının ve yatırımlardaki azalmanın baskısının etkili olduğu belirtildi. Küresel büyüme üzerindeki bu baskıda özellikle Çin, ABD ve diğer gelişen ekonomilerde beklenen daralmanın etkisi hissediliyor.

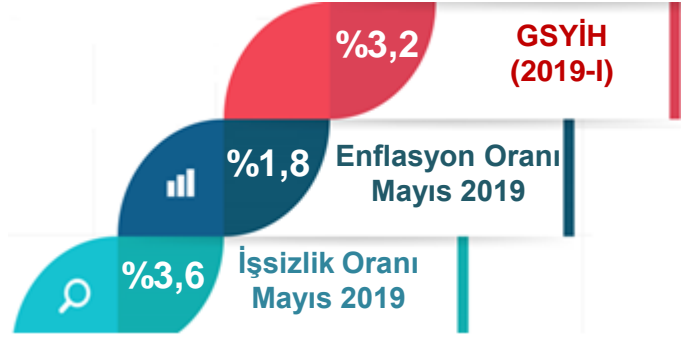
Küresel ticaret savaşları, petrol fiyatları üzerinde de baskı oluşturuyor. Ticaret savaşlarına ilişkin gerginliğin tırmanmasıyla enerji talebi geriledi ve petrol piyasaları son yedi yılın en kötü Mayıs performansını kaydetti. New York'ta işlem gören petrol vadeli kontratlarda da yüzde 5'i aşan gerilemeler kaydedildi. Bununla birlikte, petrol fiyatlarında da ticaret savaşlarının etkisiyle yüzde 20'e varan düşüşler gözlemlendi.

Söz konusu riskler, yatırımcı kararları üzerinde de etkili oluyor. Yatırımcıların riskli varlıklardan kaçınması ve altın gibi güvenli varlıklara yönelmeleriyle, küresel hisse senetleri piyasalarında da kayıplar kaydedildi.

ABD

Ticaret anlaşmazlıklarına dair gelişmeler, ABD ekonomisine dair endişeleri güçlendiriyor. ABD'de 3 ay vadeli hazine bonoları ile 10 yıllık tahviller arasındaki faiz farkı 2008 global krizinden beri ilk kez eksi 12,3 baz puanına ulaştı. Böylece endişelerin somut bir göstergesi olarak ABD Hazine tahvillerindeki getiri eğrisi 2008'den bu yana ilk kez en düşük değerini kaydetmiş oldu.

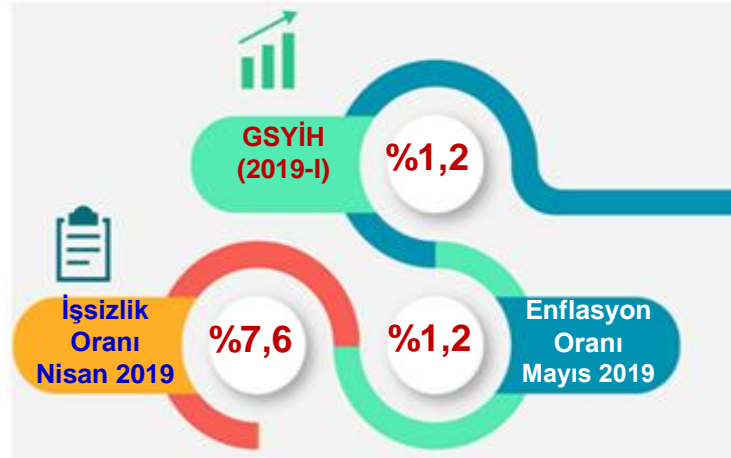

Amerikan Merkez Bankası (FED), Haziran ayı toplantısında politika faizini 2,25 - 2,50 bandında sabit bırakırken, faiz politikalarında sabırlı olunacağı sinyalinin vazgeçti. Söz konusu karar, Temmuz ayı toplantısında faiz indirimine gidilebileceği şeklinde yorumlandı.

Euro Bölgesi - AB

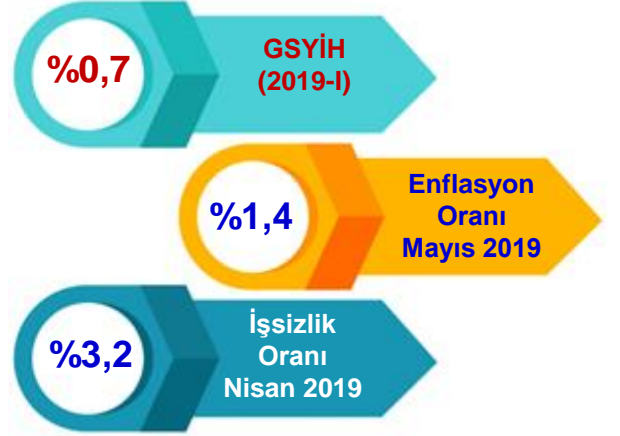
Euro'nun küresel rezervlerdeki payının, 2018'de yıllık bazda yüzde 1,2 arttığı açıklandı. Avrupa Merkez Bankası (ECB) konuya dair yaptığı açıklamada, 2017 sonunda yüzde 19,5 olan Euro uluslararası rezerv payının, 2018'de yüzde 20,7'ye yükseldiğini belirtti. Euro'nun payı özellikle borç ihracı, mevduat ve krediler açısından artış kaydetti.

Bir süredir gündemde olan Euro Bölgesi ortak bütçesi kurulmasıyla ilgili anlaşma sağlandı. Euro Grubu Başkanı ve Portekiz Maliye Bakanı Mario Centeno, konuya dair yaptığı açıklamada bütçe enstrümanının temel özellikleri konusunda Euro Bölgesi genelinde anlaşma sağlandığını açıkladı. Euro Bölgesi ortak bütçesinin ekonomik yaklaşmayı ve rekabetçiliğini desteklemesi, böylece ekonomik ve parasal birliği güçlendirmesi bekleniyor.

ALMANYA

Almanya tüketici fiyat endeksi, Mayıs'ta yıllık bazda yüzde 1,4 artış kaydetti. Böylece AB'nin lokomotif ekonomisinde enflasyon, ECB'nin tüm Euro Bölgesi için hedeflediği yüzde 2'nin altında kaldı. Konuya dair yapılan değerlendirmede özellikle turizm sektörü fiyatlarındaki düşüşün enflasyonu baskıladığı belirtildi. Aylık bazlı TÜFE ise enerji fiyatlarındaki artışın etkisiyle yüzde 0,2 arttı.

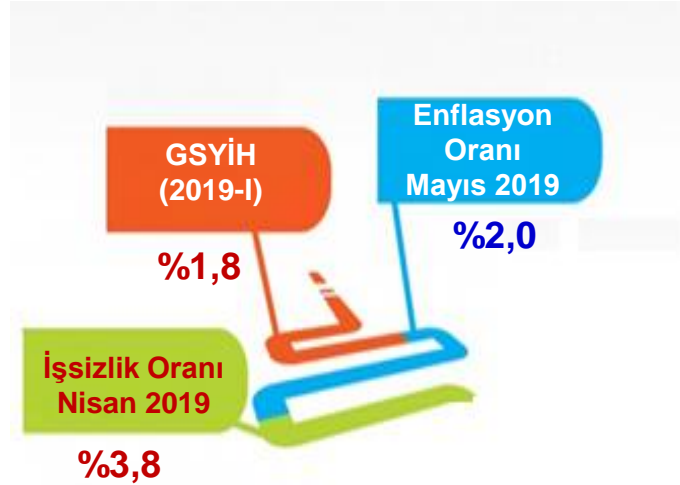

Bir diğer önemli gösterge olarak Almanya hazine tahvilleri kazançlarını artırırken, gösterge tahvil faizi en düşük düzeyine geriledi. Hazine tahvillerinin yükselmesinde, yatırımcıların güvenli varlıklara yönelmesi, büyümedeki düşüş ve İtalya odaklı siyasi riskler etkili oldu.

Küresel ve AB bölgesi ekonomisine dair endişelerin artmasıyla dünyanın en güvenli varlıkları arasında sayılan Almanya hazine tahvilleri artış kaydetmeye devam edebilir.

İNGİLTERE

İngiltere'de Brexit'in yarattığı belirsizlikler etkisini sürdürmeye devam ederken, konuya ilişkin uyarı niteliğinde bir açıklama da AB'den geldi. AB Komisyonu, yayınladığı değerlendirme raporunda anlaşmasız ayrılık durumunun gerçekleşmesi halinde de, İngiltere'nin Birlik bütçesine yönelik mali yükümlülüklerini yerine getirmesi gerektiğini açıkladı. Komisyon ayrıca İngiltere'nin AB üyesi ülke olarak verdiği mali taahhütleri yerine getirinceye kadar gelecekteki ticari ilişkiler hakkında müzakerelere başlanmayacağı belirtti.

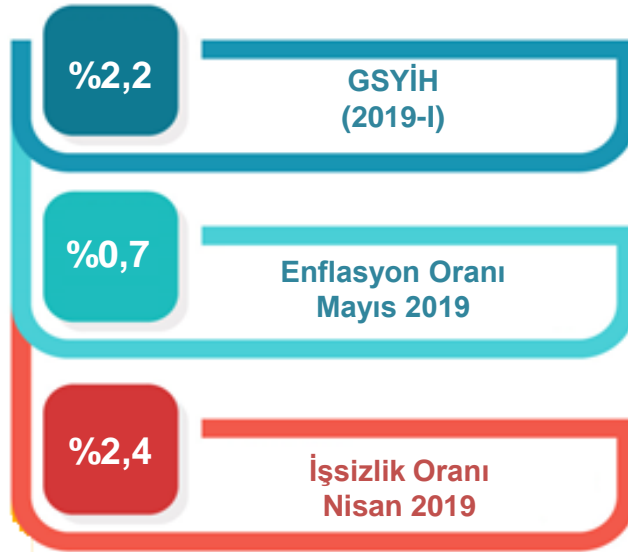
Diğer taraftan, AB kurumları da anlaşmasız Brexit durumuna yönelik hazırlık planlarını tamamlama aşamasına getirirken, Brexit planlarına dair parlamentodan destek bulamayan İngiltere Başbakanı Theresa May görevinden istifa etti.

JAPONYA

Japonya Hükümeti, ülke ekonomisinin ılımlı bir şekilde büyümeye devam ettiğini belirtti. Ekonomi 2019'un ilk çeyreğinde beklentilerin üzerinde gerçekleşerek yıllık bazda yüzde 2,2 büyüme kaydetti. Ancak, sanayi üretimi ve ihracattaki zayıf görünümün de devam ediyor. Sanayi üretimindeki zayıflık devam etse de, tüketici talebinin canlı kalmaya devam etmesi, ekonominin ılımlı bir şekilde büyümesini sağlıyor.

Diğer taraftan, yine 2019'un ilk çeyreğinde Japonya'daki şirketlerin sermaye harcamaları yıllık bazda yüzde 6,1 artış kaydetti. Söz konusu artış, ekonominin ılımlı büyümesini destekleyen bir diğer gelişme olarak dikkat çekiyor.

➤ Ülkelerin çeyrekler itibariyle verilen büyüme oranları, bir önceki yılın aynı dönemine göre baz alınmıştır.

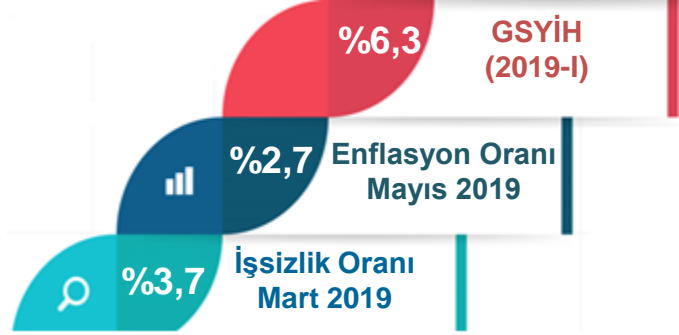

GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

ÇİN

ABD Başkanı Donald Trump'ın, 28-29 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilecek G20 zirvesinde Çin Devlet Başkanı Xi Jinping ile görüşeceğini belirtmesi, gözlerin bir kez daha ABD-Çin ilişkilerine çevrilmesine sebep oldu. İki ülke arasındaki ticaret savaşlarına dair görüşmelerinin G20 zirvesinden önce yeniden başlaması bekleniyor. Ancak, mevcut durumda savaşların sonlanacağına dair somut bir görünüm bulunmuyor.

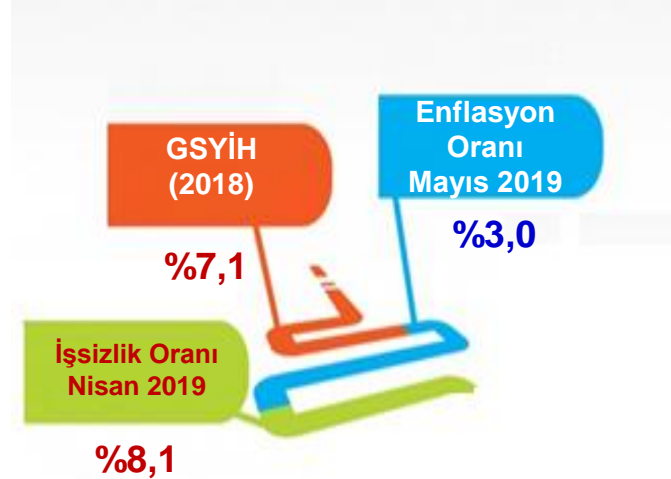
Çin Merkez Bankası (PBOC), yaşanan ekonomik belirsizliklere ve ticaret savaşlarının sertleşmesine rağmen Çin döviz piyasalarının istikrarını koruduğunu belirtti. Merkez Bankası'nın açıklamasına göre, Dolar/Yuan paritesi makul ve dengeli düzeyini sürdürüyor. Merkez Bankası ayrıca döviz kurundaki muhtemel dalgalanmaların üstesinden gelebilmek için gerektiğinde birçok politika aracının kullanıma hazır olduğunu belirtti.

HİNDİSTAN

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Hindistan'ın 2020 büyüme tahminini yüzde 7,0'den yüzde 6,8'e indirmesinin ardından, ikinci bir revizyona giderek yüzde 6,6'ya indirdi. Söz konusu aşağı yönlü revizyonda özellikle tarım ve sanayi sektörlerindeki yavaşlama işaretleri etkili oldu. Küresel ekonomideki olumsuzluklar, büyümenin daha da aşağı çekilmesine sebep olabilir.

Hindistan'da başbakanlık için ikinci kez göreve gelen Modi, ülke ekonomisinin güçlendirilmesi için yeni atılımların hayata geçirileceğini duyurdu. Modi, gerçekleştirecekleri yeni atılımlarla Hindistan'ın 5 trilyon Dolar GSYİH'ya sahip bir ekonomi olması için çabalayacaklarını, bu hedefin zor olsa da ulaşılabilir olduğunu açıkladı.

GÜNEY KORE

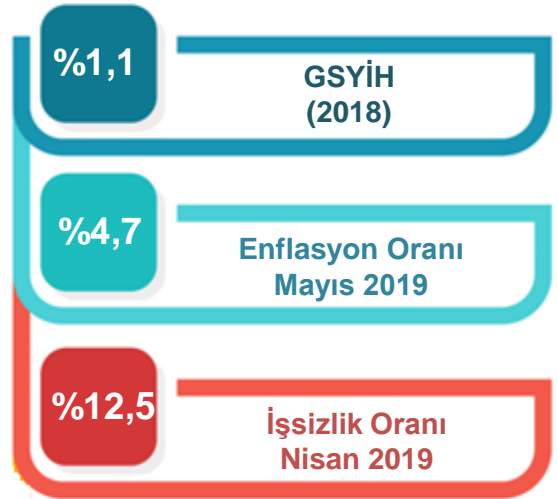
Güney Kore, İsveç'le farklı sektörlerde ekonomik ve ticari ilişkilerini güçlendirmek üzere bir anlaşma imzaladı. Özellikle Sanayi 4.0 alanındaki sektörler odaklanan söz konusu anlaşma, ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi kadar Uzak Doğu ve Avrupa ilişkilerinin güçlendirilmesi için de yeni bir açılım olarak değerlendirildi. Söz konusu gelişme, ticaret savaşlarının söz konusu olduğu bir dönemde yeni denge arayışlarının bir sonucu olarak da dikkat çekiyor.

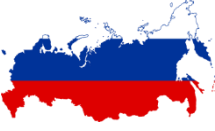
Güney Kore hükümeti, ekonomideki yavaşlama sinyallerine karşı, daha çok teknoloji üretimi ve ihracatı gerçekleştirmek için yeni girişimler gerçekleştirme yolunda ilerliyor. İlgili girişimler kapsamında, güncel olarak sanayideki bilgi işlem teknolojilerinin geliştirilmesi için ortak bir platform kurulması oldu. Söz konusu platform kapsamında, Sanayi 4.0'ın ülke genelinde daha çok yaygınlaştırılması planlanıyor.

BREZİLYA

Belirsizlikler ve geleceğe yönelik endişeler Brezilya ekonomisinde hakim olmaya devam ediyor. Zayıflayan ekonomik görünüm ve artan işsizlik doğrultusunda, perakende satışlar Nisan'da bir önceki aya göre yüzde 0,6 azaldı. Söz konusu daralmada özellikle tekstil ve giyim ürünlerindeki satışların azalması etkili oldu. Tüketici talebinin daralması, ilerleyen aylarda satışların daha da gerilemesine sebep olabilir.

Bir diğer olumsuz gelişme, sanayi üretimindeki gerileme oldu. Mayıs ayında sanayi üretimi son 10 ayın en düşük görünümünü sergiledi. Üretimdeki zayıflık, piyasalarda yeni bir resesyona korkusu olarak yorumlanıyor.

RUSYA

Rusya Merkez Bankası, ülkedeki uluslararası rezervlerin, Haziran ayı itibarıyla yüzde 1,5 artarak 502 milyar Dolar'a ulaştığını açıkladı. Böylece Rusya'nın, ekonomik yaptırımlar sebebiyle düşen uluslararası rezervleri 2014'ten bu yana ilk defa 500 milyar Dolar'lık düzeye yükseldi. Rezervlerin bulunduğu söz konusu seviye, muhtemel kriz senaryolarına karşı yeterli bir düzey olarak değerlendiriliyor.

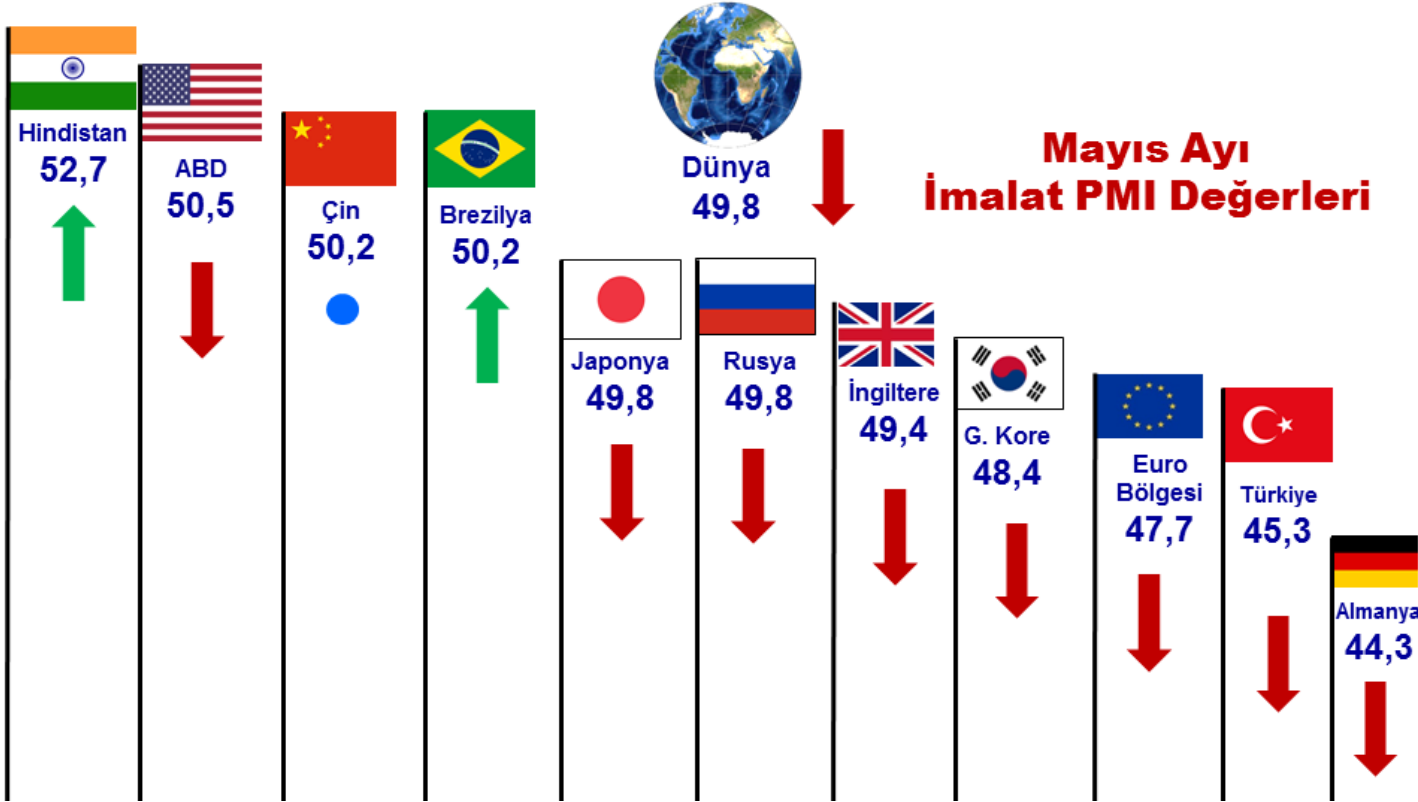
Ancak, küresel risklerin etkisiyle yatırımcıların güvenli varlıklara yönelmesi, ülkeden sermaye çıkışını da hızlandırıyor. Rusya'dan net sermaye çıkışı, 2019'un ilk 5 ayında yıllık bazda yüzde 86 artarak 35,2 milyar Dolar'a ulaştı. Sermaye çıkışı ağırlıklı olarak bankacılık sektöründen kaynaklanıyor.

%0,5**GSYİH
(2019-I)****%5,1****Enflasyon Oranı
Mayıs 2019****%4,5****İşsizlik Oranı
Mayıs 2019**

İMALAT PMI İNCELEMESİ

MAYIS 2019

- İmalat PMI Endeksi'nde Mayıs ayında özellikle gelişmiş ekonomilerdeki değer kayıpları dikkat çekti. Euro Bölgesi'nde ve Almanya'da eşik altı değerler kaydedilmeye devam edildi.
- Gelişmekte olan ülkeler grubunda Brezilya ve Hindistan'da değer artışları kaydedilirken, Türkiye'de tekrar değer kaybı gözlemlendi.

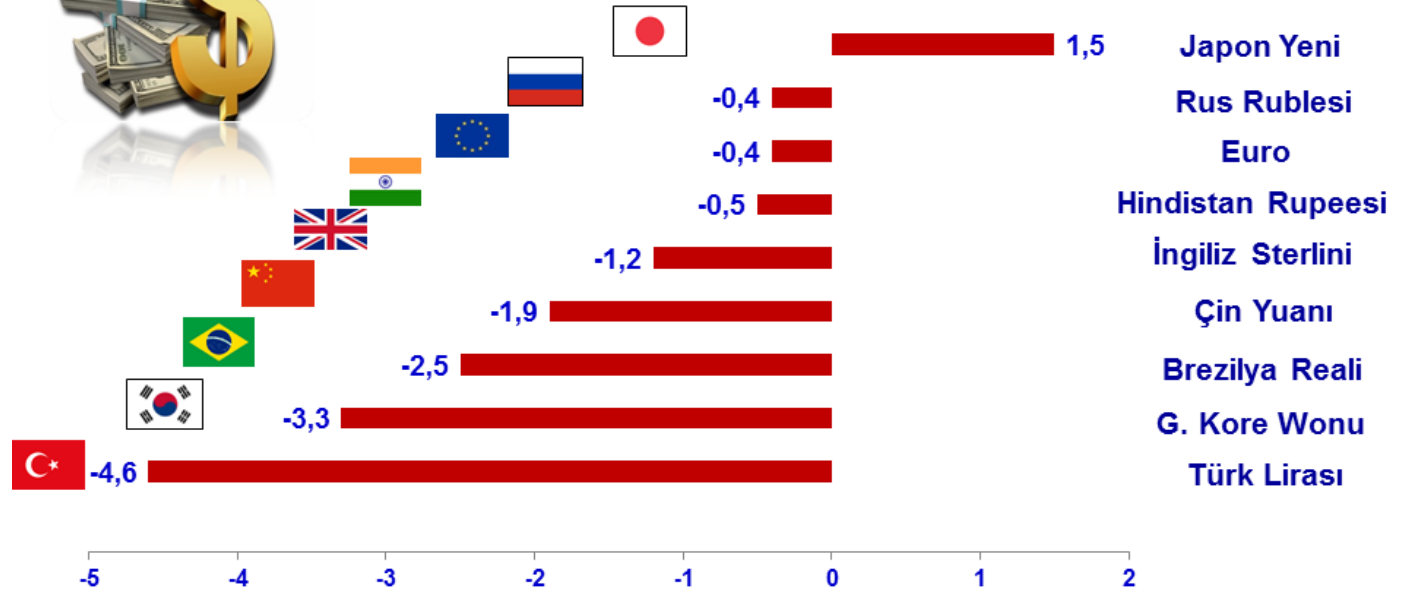

İmalat PMI (Purchasing Managers Index) :İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi
Kaynak: Markit

DÖVİZ KURU İNCELEMESİ

MAYIS 2019

- Mayıs ayında Japon Yeni'i haricindeki para birimlerinde değer kayıpları gözlemlendi.
- Dolar karşısında en çok değer kaybı, gelişmekte olan ülke para birimlerinde kaydedildi.

Bir önceki aya göre, ABD Dolar'ı karşısındaki yüzde değişim oranlarıdır.

TEKNOLOJİ GÜNDEMİ

- Yapay zeka teknolojileri geliştikçe, kullanım alanı da giderek yaygınlık kazanıyor. Radiology Tıp Dergisi'nde yayınlanan son çalışmalara göre, geliştirilen güncel yapay zeka algoritması ile hastaların bir yıl içerisinde kansere yakalanıp, yakalanmayacakları tahmin edilebilecek. Bağımsız değerlendirmelere göre gerçekleştirilen denemelerde, yapay zekanın yüzde 90'a varan oranda tahmin doğruluğuna sahip olduğu açıklandı.
- Yapay zeka ile ilgili bir diğer çalışma Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden (MIT) geldi. Söz konusu üniversitede araştırmalarını sürdüren bilim insanları görerek ve dokunarak objeleri hissedebilen yeni bir yapay zeka algoritması geliştirdiklerini açıkladılar. Geliştirilen algoritma ile robotlar yalnızca bakarak bir objeye dokunmanın nasıl hissettirebileceğini tahmin edebiliyor. Geliştirilen teknoloji, robotların objeleri daha iyi anlamaları ve yönetmelerini sağlayacak.
- Hacettepe Üniversitesi ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde, Türkiye'de bir ilk olarak "Yapay Zeka Mühendisliği" lisans programı açıyor. Söz konusu eğitim programı, Sanayi 4.0 alanındaki eğitim gereksinimini sağlaması yönünde önemli bir adım olarak değerlendirildi.
- Son dönemde ticaret savaşları kapsamında gündemde sıkça yer bulan Çin'li teknoloji devi Huawei, haksız yaptırımlara maruz kaldığı iddiası ile Amerika Birleşik Devletleri'ne dava açtı. Söz konusu adım, ABD-Çin ticaret savaşlarının teknoloji boyutunda da ilerleyebileceği yönündeki endişeleri güçlendiriyor.
- Huawei ile ilgili bir diğer gelişme de, farklı teknolojiler üzerine başlattığı çalışmalarla oldu. Teknoloji şirketi, Çin, Avrupa ve Japonya'dan çeşitli otomobil şirketleriyle sürücüsüz araba teknolojisi üzerinde çalışmaya başladı. Sürücüsüz araçların 2021-2022 yıllarında Çin ve Avrupa'da piyasaya sürülecek şekilde geliştirilmesi bekleniyor.
- Avrupa Havacılık Güvenliği Ajansı, farklı sektörlerde giderek yaygınlık kazanan drone teknolojisiyle ilgili yeni yasal düzenlemelere gidiyor. Son gelişmeler kapsamında AB, drone uçuşunda Birlik ülkelerindeki uçuşları kolaylaştırmanın yanında güvenliği de artırmak için yeni düzenlemelere gitti.
- Sosyal medya devi Facebook, kripto para sektörüne giriyor. Libra adı verilen kripto paranın son dönemlerde kan kaybı yaşayan Facebook'a taze kan sağlaması bekleniyor.
- Amerikan Astronomi Topluluğu (AAS) ve Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (NASA) işbirliğiyle düzenlenen dünyanın en prestijli model uydu yarışması CanSat'ta, Türk üniversiteleri başarılarıyla dikkat çekti. Dünyanın en prestijli model uydu yarışması olarak gösterilen ve dünyanın önde gelen üniversitelerinin de yer aldığı yarışmada 40 takım arasından İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) 1. olarak şampiyonluğa ulaşırken, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi takımı 2. oldu. Diğer taraftan, Çankaya Üniversitesi 5., İstanbul Gedik Üniversitesi 7., Orta Doğu Teknik Üniversitesi 13., Başkent Üniversitesi 14., İstanbul Şehir Üniversitesi 15., Gebze Teknik Üniversitesi 17. ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi 18. olarak önemli başarılarla imza attı.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

BÜYÜME (2019/I)

	Cari fiyatlarla GSYH (Milyon TL)	Cari fiyatlarla GSYH (Milyon \$)	Değişim Oranları (%) (Zincirlenmiş hacim endeksi)		Yerleşik hanehalkların ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi (%)	Devletin Nihai Tüketim Harcamaları (%)	Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu (%)	Mal ve Hizmet İhracatı (%)	(Eksi) Mal ve Hizmet İthalatı (%)
			GSYH	İmalat Sanayi					
2018/I	788.833	206.829	7,4	8,4	8,9	3,5	8,8	0,7	15,4
2018/II	885.236	204.571	5,3	4,4	5,8	7,8	4,8	4,1	0,1
2018/III	1.016.806	187.797	1,8	0,5	0,8	3,4	-4,7	13,6	-16,8
2018/IV	1.010.114	184.890	-3,0	-7,4	-8,9	0,5	-12,9	10,6	-24,4
2018/YILLIK	3.700.989	784.087	2,6	1,1	1,1	3,6	-1,7	7,5	-7,9
2019/I	914.699	170.364	-2,6	-4,7	-4,7	7,2	-13,0	9,5	-28,8

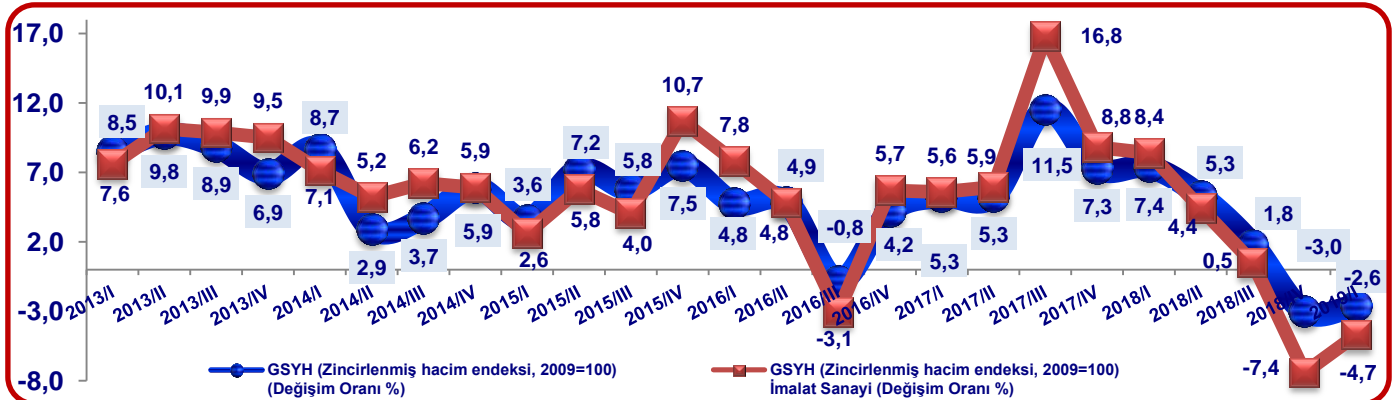
Büyüme oranı; 2019 yılı birinci çeyrekte büyüme, piyasa beklentilerine paralel olarak %2,6 daraldı. Bu daralmanda artan özel ve kamu tüketim harcamaları ile daralan yatırım harcamaları etkin rol oynadı. Aynı zamanda ihracat ve ithalatta da geçen çeyreğe oranla düşüş yaşandı.

2019 yılı birinci çeyrekte %4,7 azalış gösteren özel tüketim harcamaları büyümeyi aşağı çektii. Dayanıklı tüketim harcamalarındaki azalış ivme kaybetse de %19,5 ile gerilemesini sürdürdü. Dayanaksız tüketim mali harcamaları %1,6 oranında, kamu tüketim harcamaları %7,2 oranında artış gösterdi. Net ihracattaki %10,6 artış ve ithalattaki %24,4 azalış büyümeye olumlu yansıdı.

2019 yılı birinci çeyrekte yatırım harcamaları %13 oranında geriledi. Makine ve teçhizat yatırımları -%11,3 oranında ve inşaat yatırımları -%16 oranında azalarak büyümeyi daraltıcı yönde etkiledi.

2019 yılı birinci çeyrekte inşaat sektörü %10,9 oranında, sanayi sektörü %4,3 oranında ve hizmetler %4,0 oranında daralırken, tarım sektörü %2,5 oranında arttı. İmalat sanayi %4,7 oranında azaldı. Yıl genelinde ise tarım sektörü hariç tüm ana sektörler, büyümeye daraltıcı yönde etkiledi.

Bu çeyrekte, büyümeyi özel tüketim ve yatırım harcamaları olumsuz etkilerken, kamu harcamaları ve ihracat daralmayı sınırlandırdı. Ekonomide daralma, siyasi belirsizlikler, dış talepte yaşanan zorluklar, enflasyondaki yükseliş ve kurlardaki dalgalı seyir ile talep koşullarındaki daralmanın devam etmesi büyümedeki aşağı yönlü riskler olarak etkili oldu. Ekonomik göstergeler ve finansal gelişmeler büyümede önümüzdeki dönemlerde de daralmanın devam edeceği sinyalinin vermektedir.

Haziran 2019

ENFLASYON (MAYIS 2019)

Enflasyon oranı; 2019 yılı Mayıs ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE’de %18,71, Yİ-ÜFE’de %28,71 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre; TÜFE’de %0,95 oranında ve Yİ-ÜFE’de %2,67 oranında artış yaşandı.

	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Yıllık (%)	12,15	18,71	20,16	28,71	30,65	30,66
Yıllık Ort. (%)	11,10	19,91	15,80	32,85	21,65	40,39
Aylık (%)	1,62	0,95	3,79	2,67	6,40	4,19

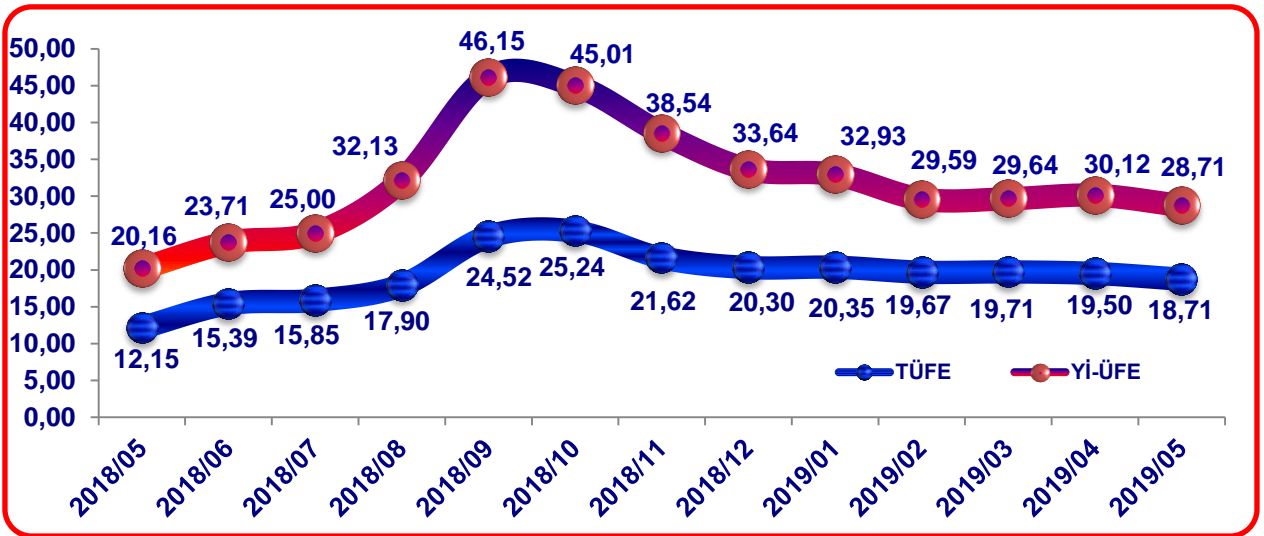
Kaynak: TÜİK

Yıllık en yüksek artış TÜFE’de %28,44 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda gerçekleşti. Ayrıca, TÜFE’de bir önceki yılın aynı ayına göre; çeşitli mal ve hizmetler %26,75, ev eşyası %24,54, eğlence ve kültür %20,06 ve lokanta ve oteller %19,77 ile en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmada; İzmir’de TÜFE, yıllık olarak %19,17 oranında, bir önceki aya göre %0,91 oranında arttı.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %1,87 oranında ve imalat sanayi sektörü %2,87 oranında, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörü %1 oranında artarken; su sektörü %2,51 oranında düştü. 2019 yılı Mayıs ayında, yıllık bazda imalat sanayi %27,61 artarken, bu ayda genel artışın altında kaldı.

Yıllık Değişim Oranları (%)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (NİSAN 2019)

Bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık bazda, 2019 yılı Nisan ayında sanayi üretiminde arındırılmamış endeks %1,4 oranında ve takvim etkisinden arındırılmış endeks %4,0 oranında azaldı.

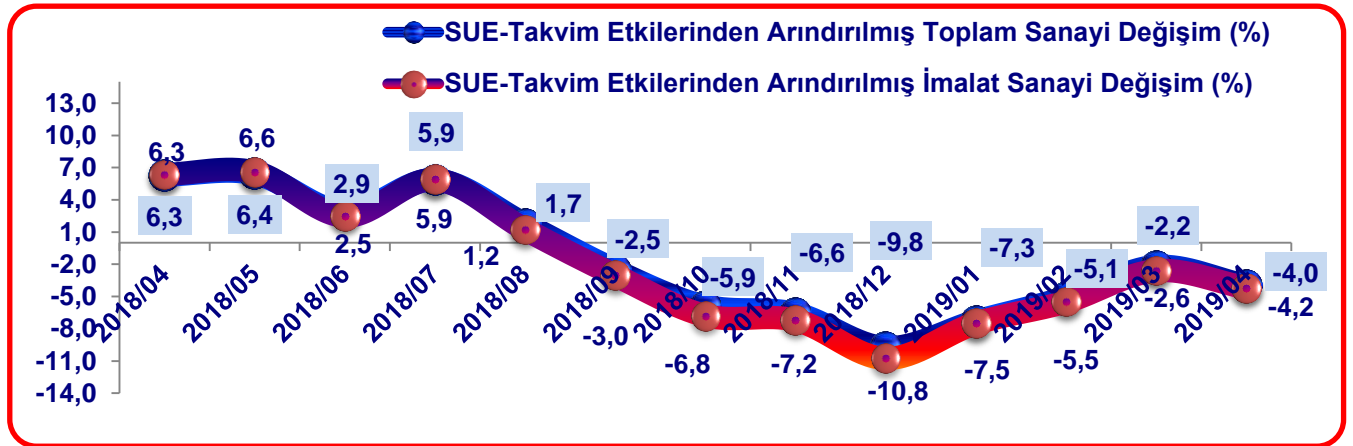
	Arındırılmamış		Takvim etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)
Toplam Sanayi	113,3	-1,4	110,9	-4,0	112,6	-1,0
Madencilik ve taşocakçılığı	103,7	-7,7	102,2	-9,3	109,2	-7,8
İmalat Sanayi	114,0	-1,5	111,4	-4,2	112,5	-0,9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım	109,0	0,7	108,1	0,7	116,1	1,9

Kaynak: TÜİK

Takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; 2019 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %9,3 oranında ve imalat sanayi sektörü %4,2 oranında azalırken; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %0,7 oranında arttı.

Ana sanayi gruplarından 2019 yılı Nisan ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla azalış; %3,7 ile dayanıklı tüketim malında gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla azalış ise, %8,8 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti. Bu azalışı %5,5 ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı, %5,3 ile diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı ve %4,6 kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması imalatı izledi. En fazla artış; %4,9 ile deri ve ilgili ürünlerin imalatında gerçekleşti. Ardından %3,5 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı, %3,2 ile kağıt ve kağıt ürünleri imalatı ve %2,6 ile ana metal sanayii imalatı geldi.

Haziran 2019

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ (MART 2018-2019)

TOPLAM	
2018	2019

İşsizlik oranı, 15 ve üstü yaş grubunda; 2019 yılı Mart ayı işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 4 puan artışla %14,1 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 704 bin azalırken, işsiz sayısı 1 milyon 334 bin kişi arttı. İşsizlik oranı; erkeklerde %13 ve kadınlarda %16,2 oranında kaydedildi.

15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	60.464	61.177
İşgücü (Bin kişi)	31.709	32.339
İstihdam (Bin kişi)	28.499	27.795
Tarım	5.058	4.818
Tarım dışı	23.441	22.977
İşsiz (Bin kişi)	3.210	4.544
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.755	28.838
İşgücüne katılma oranı (%)	52,4	52,9
İstihdam oranı (%)	47,1	45,4
İşsizlik oranı (%)	10,1	14,1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11,9	16,1
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	57,6	58,4
İstihdam oranı (%)	51,7	50,0
İşsizlik oranı (%)	10,3	14,3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11,9	16,2
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17,7	25,2
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı (%)*	21,8	23,7

Kaynak: TÜİK- Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri
*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

Tarım dışı işsizlik oranı %16,1, işsiz sayısı 4 milyon 544 bin kişi oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı %25,2 seviyesine yükseldi.

2019 yılı Mart ayında istihdam edilenlerin %17,3'ü tarım, %19,7'si sanayi, %5,5'i inşaat ve %57,4'ü hizmetler sektöründe gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre, en fazla istihdam kaybı tarım, sanayi ve inşaat sektörlerinde yaşandı.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

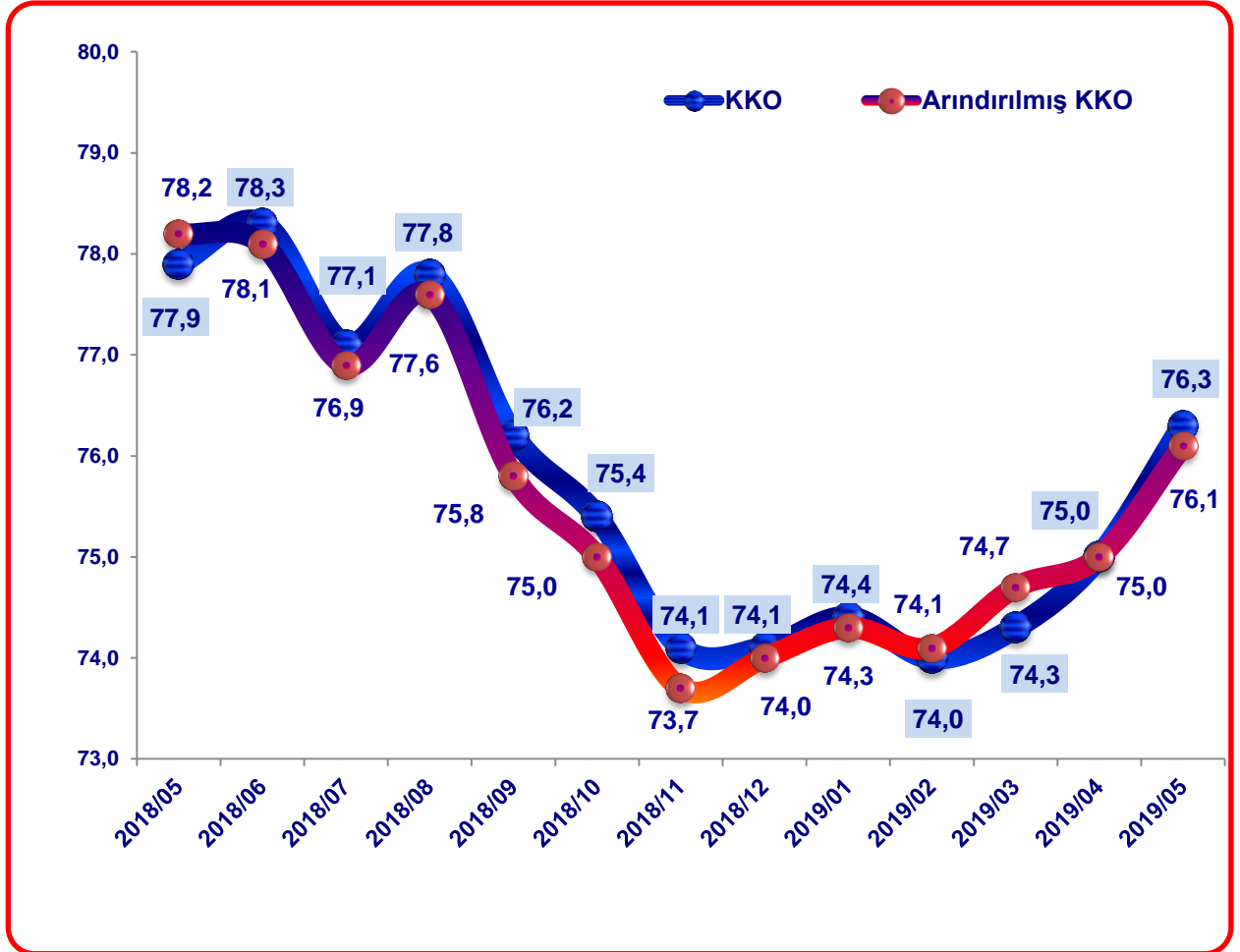
MART 2019	İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)				TOPLAM
	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	
Erkek	4.072	2.756	1.461	10.580	18.869
Kadın	1.409	2.062	77	5.378	8.926
Toplam	5.482	4.818	1.538	15.958	27.795

Kaynak: TÜİK

KAPASİTE KULLANIM ORANI (MAYIS 2019)

Kapasite kullanımı, 2019 yılı Mayıs ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 1,3 puan artarak %76,3 ile yükselişini sürdürdü.

Giyim eşyalarının imalatı %83,4, diğer ulaşım araçlarının imalatı %82,5, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %82,2 ve motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %79,5 ile Mayıs ayını en yüksek kapasiteyle kapatan sektörler oldu.

Kaynak: TCMB

ÖDEMELER DENGESİ (NİSAN 2019)

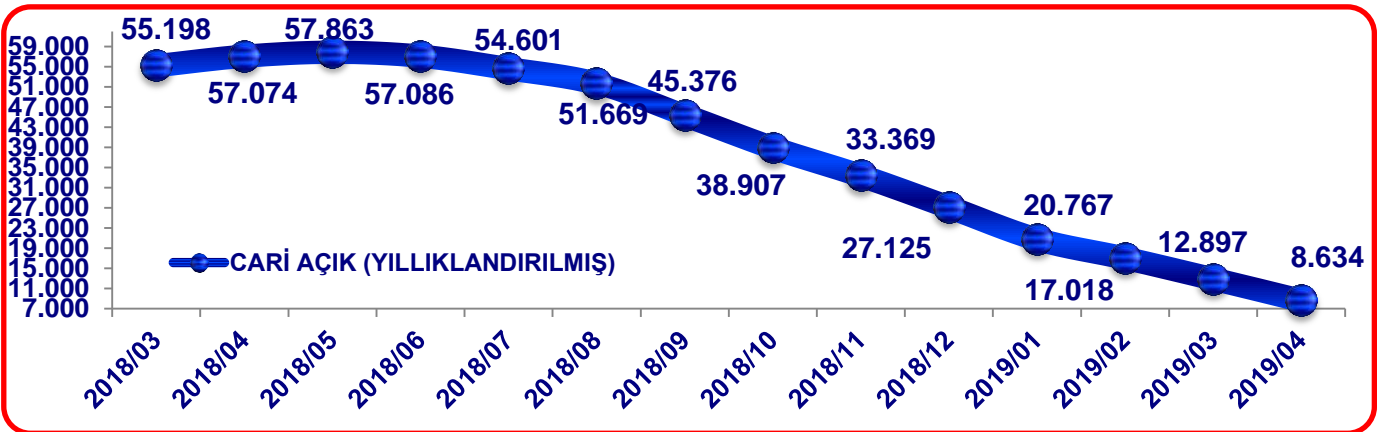
	Nisan		Ocak-Nisan		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	2018	2019	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-5.597	-1.334	-21.822	-3.331	-8.634
SERMAYE HESABI	-4	-1	25	25	58
FINANS HESABI	-4.922	2.417	-17.369	-4.163	3.342
Doğrudan Yatırımlar (net)	-718	-578	-1.925	-2.789	-10.194
Portföy Yatırımlar (net)	665	4.519	-1.855	-4.272	475
Diğer Yatırımlar (net)	-7.630	1.281	-15.641	5.068	27.660
Rezerv Varlıklar (net)	2.761	-2.805	2.052	-2.170	-14.599
Net Hata ve Noksan	679	3.752	4.428	-857	11.918

Cari işlemler açığı; piyasa beklentilerinin paralelinde 2019 yılı Nisan ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, %76,2 oranında azalarak 1,3 milyar Dolar gerçekleşti. Cari açık, 12 aylık kümülatifte ise, 8,6 milyar Dolar ile son 15 yılın en düşük seviyesine indi. Ekonomik aktivitedeki yavaşlama ve ithalat hacmindeki azalış cari açıktaki daralmada önemli bir rol oynadı.

2019 yılı Nisan ayında doğrudan yatırımlarda 578 milyon Dolar, 2019 yılı Ocak-Nisan döneminde 2,8 milyar Dolar sermaye girişi kaydedildi. Portföy yatırımlarında 2019 yılı Nisan ayında 4,5 milyar Dolarlık sermaye çıkışı, 2019 yılı Ocak-Nisan döneminde 4,3 milyar Dolar sermaye girişi yaşandı. Diğer yatırımlarda 2019 yılı Nisan ayında 1,3 milyar Dolarlık sermaye çıkışı gözlemlendi.

Rezerv varlıklar; 2019 yılı Nisan ayında, 2,8 milyar Dolara geriledi. Yine bu ayda net hata ve noksan kaleminde 3,8 milyar Dolar sermaye girişi kaydedildi.

Önümüzdeki dönemlerde iç talepteki yavaşlamaya bağlı olarak dış ticaret açığındaki daralmanın cari dengedeki hızlı geri çekilmede etkili olacağı tahmin edilmektedir. Yaz ayları sebebiyle artması beklenen turizm gelirlerinin de cari açığı azaltıcı yönde destekleyebilecektir.

GÜVEN ENDEKSLERİ & BÜTÇE

Reel Kesim Güven Endeksi; 2019 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre, %6,3 azalarak 98,9 ile yönünü aşağı çevirdi.

Tüketici Güven Endeksi 2019 yılı Mayıs ayında, bir önceki aya göre, %13 azalarak 55,3 ile sert bir düşüş sergiledi.

Tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturulan Ekonomi Güven Endeksi, 2019 yılı Mayıs ayında, bir önceki aya göre, %8,5 azalarak 77,5 ile son altı ayın ardından tekrar düşüş eğilimine girdi. Ekonomik güven endeksindeki azalış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

	REEL KESİM	TÜKETİCİ	EKONOMİ
	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ	GÜVEN ENDEKSİ
2018			
Mayıs	109,9	69,5	96,3
Haziran	104,6	70,1	93,8
Temmuz	102,7	72,7	95,1
Ağustos	96,4	68,2	88,3
Eylül	89,6	59,9	78,1
Ekim	87,6	57,6	75,2
Kasım	92,8	60,0	80,6
Aralık	91,5	58,7	81,9
2018 Yıllık	101,4	67,0	91,7
2019			
Ocak	93,0	58,2	78,5
Şubat	97,2	57,8	79,4
Mart	102,1	59,4	81,9
Nisan	105,5	63,5	84,7
Mayıs	98,9	55,3	77,5

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2018 yılı Ocak-Mayıs döneminde 20,5 milyar TL, 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde 66,5 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %15 oranında artarak 348 milyar TL, bütçe giderleri ise %28,4 oranında artarak 414 milyar TL olarak kaydedildi.

2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %4,3 oranında artarak 263 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %26,3 oranında artarak 367 milyar TL olarak gerçekleşti. 2018 yılı Ocak-Mayıs döneminde 10,9 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı döneminde 20,1 milyar TL faiz dışı açık verildi.

	Ocak-Mayıs (Milyon TL)		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	322.529	414.033	28,4
Faiz Hariç Giderler	291.112	367.649	26,3
Faiz Giderleri	31.417	46.384	47,6
Bütçe Gelirleri	302.063	347.503	15,0
Vergi Gelirleri	252.071	262.866	4,3
Bütçe Dengesi	-20.467	-66.530	225,1
Faiz Dışı Denge	10.951	-20.146	-284,0

Kaynak: TCMB

DIŞ TİCARET VERİLERİ (OCAK-NİSAN 2019)

Dış ticaret açığı 2019 yılı Nisan ayında ihracat, 2018 yılının aynı ayına göre, %4,6 oranında artarak 14,5 milyar Dolara yükselirken; ithalat da %15,1 oranında azalarak 17,5 milyar Dolar seviyesine geriledi.

2018 yılı Nisan ayında %50,6 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2019 yılı Nisan ayında %47,8'e geriledi. 2019 yılı Nisan ayında AB'ye yapılan ihracat %1,4 oranında azalarak 6,9 milyar Dolar, ithalat da %20,8 oranında azalarak 6 milyar Dolar gerçekleşti.

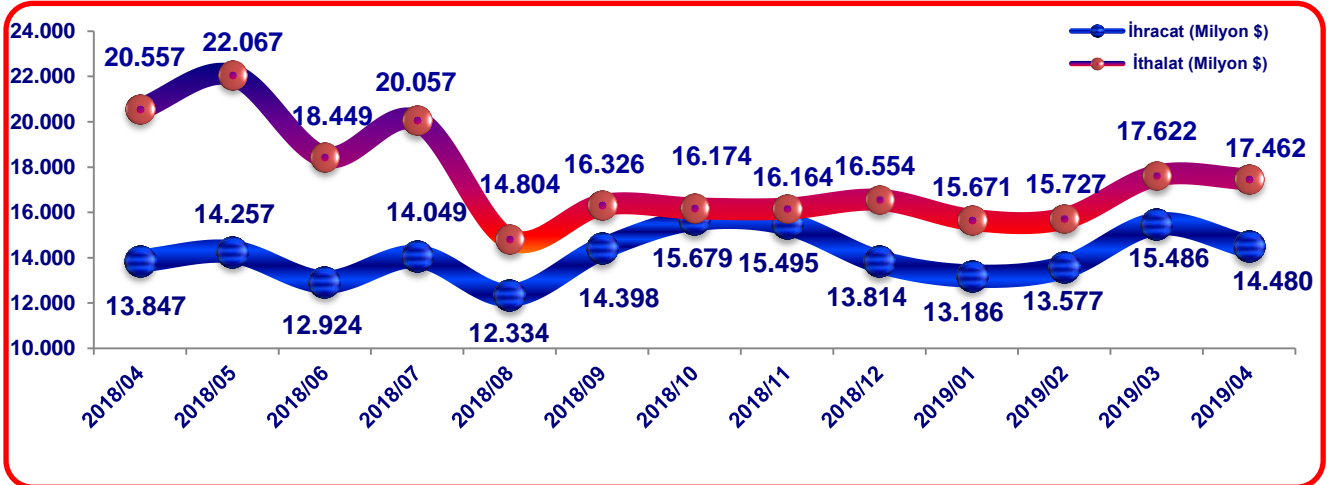
	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Oca.-Nis. 2018	54.982	8,5	82.451	20,9	62.603	23,8	-27.469	56,5	66,7
Oca.-Nis. 2019	56.705	3,1	66.482	-19,4	52.520	-16,1	-9.777	-64,4	85,3
Nisan 2018	13.847	7,7	20.567	15,6	15.521	20,3	-6.710	36,2	67,4
Nisan 2019	14.480	4,6	17.462	-15,1	14.007	-9,8	-2.982	-55,6	82,9

Kaynak: TÜİK

2019 yılı Nisan ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (2.202 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.403 milyon \$); "demir ve çelik" (895 milyon \$); "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (748 milyon \$) ve "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (708 milyon \$) izledi.

"Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.508 milyon \$); "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.876 milyon \$); "demir ve çelik" (1.562 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.302 milyon \$) ve "plastikler ve mamulleri" (1.072 milyon \$) ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar oldu.

2019 yılı Nisan ayında İzmir'in ihracatı 2018 yılı Nisan ayına göre, %3,2 oranında artarak 840 milyon Dolar, ithalatı da %28,5 oranında azalarak 614 milyon Dolar olarak gerçekleşti. 2019 yılı Nisan ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2018 yılı Nisan ayına göre, %2,1 oranında artarak 1,45 milyar Dolar, ithalatı da %25,7 oranında azalarak 1,04 milyar Dolar olarak gerçekleşti.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: TÜRKİYE

BÜYÜME	2014	2015	2016	2017	2018	2019/I
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	3.700.989	914.699
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	-	861.467	862.744	851.046	784.087	170.364
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	5,2	6,1	3,2	7,4	2,6	-2,6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	6,1	5,9	3,8	9,1	1,1	-4,7
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2014	2015	2016	2017	2018	Mar.19
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.933	26.621	27.205	28.189	28.738	27.795
İstihdam Oranı (%)	45,5	46,0	46,3	47,1	47,4	45,4
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.853	3.057	3.330	3.454	3.537	4.544
İşsizlik Oranı (%)	9,9	10,3	10,9	10,9	11,0	14,1
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,0	12,4	13,0	13,0	12,9	16,1
ENFLASYON (%)	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
Yİ-ÜFE (yıllık)	6,36	5,71	9,94	15,47	33,64	28,71
YD-ÜFE (yıllık)	2,63	10,9	17,73	19,75	33,45	30,66
TÜFE (yıllık)	8,17	8,81	8,53	11,92	20,30	18,71
DİŞ TİCARET (Milyon \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Nis.19
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	56.705
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	66.482
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-9.777
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.813	-3.331
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Mar. 19
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	69.292	100.870	183.650	164.698	164.698	27.335
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.756	4.409	5.040	7.392	5.895	1.090
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Nis.19
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	37.643
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	12.331
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Oca.-Kas. 18	Ara.18	Oca.-Şub.19
Şirket Sayısı (Adet)	5.569	6.374	-	6.644	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.950	11.546	12.984	10.272	1.168	1.584
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Mar.19
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179,2	-189,7	-205,8	-212,1	-201,4	-191,9
BORÇLANMA (Milyar \$)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dış Borç Stoku	392,3	405,3	399,7	408,7	454,3	444,9
Kamu	118,9	121,3	116,6	123,3	136,4	140,6
Özel	268,1	281,6	281,7	284,6	317,2	298,4
KREDİLER (Milyar \$)	2015	2016	2017	2018	2019/I	Nis.19
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	215,8	218,1	239,7	225,5	222,3	218,6
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2014	2015	2016	2017	2018	Nis. 19
Toplam Sanayi	5,7	5,8	3,4	8,9	1,8	-4,0
İmalat Sanayi	6,3	6,2	3,4	9,0	1,5	-4,2
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
Kapasite Kullanım Oranı	75,0	76,8	77,4	78,5	76,8	76,3
GÜVEN ENDEKSLERİ	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
Reel Kesim Güven Endeksi	104,6	103,5	105,2	104,9	101,4	98,9
Tüketici Güven Endeksi	72,5	66,7	69,3	68,6	67,0	55,3
Ekonomi Güven Endeksi	100,8	98,4	96,8	100,2	91,7	77,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2014	2015	2016	2017	2018	Nis.19
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90,0	100,0	109,0	141,1	184,2	206,7
Elektrik Enerjisi	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Mar.19
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	251.962	261.783	292.575	272.564	295.668	72.426
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	257.220	265.724	212.329	225.714	233.610	55.588
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-May.19
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	-66.530
PROTESTOLU SENET	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Nis.19
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	332
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	6.864
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Nis.19
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	589	246
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	240	232	239	134	132	38
BORSA VE DÖVİZ	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	90.590
Dolar/TL	2,19	2,72	3,02	3,65	4,81	1,12

Kaynak: TÜİK, TCMB, RISK MERKEZİ, BUMKO, T.C. TİCARET BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	9,5	-
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	14,7	-
Net Göç Hızı (‰)	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	5,8	3,0	-
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	59	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	1.663	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	33,0	31,1	32,4	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	540	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	32,5	32,5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	265	-
İşsizlik Oranı (%)	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	14,0	13,8	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	15,1	14,6	-
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
TÜFE (yıllık)	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	13,1	20,4	19,2
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	3.325
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	9.118	2.530
Dış Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	795
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,9	6,1	5,9
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/I
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	64
PROTESTOLU SENETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	17.908
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9	5,0	5,4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	425
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	72
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	1.440
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	4,3	8,3	3,7
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	10,0	5,9	3,9
ENERJİ TÜKETİMİ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	4.336	462
MALİ / FINANS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
Bütçe Gelir/Gider	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,5	4,6	4,4
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,8	12,0	12,9
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	121,4	110,5	108,9
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7	5,8	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,2	5,0	4,9
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	2,9	1,9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	1.676
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,3	5,8	5,8
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	247
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	6,2	6,4	6,3
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/1/1	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,4	4,0	-
MARKA-PATENT SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	2.312
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,9	6,7	6,1
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	114
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	3,9	4,8	6,6
TURİZM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	154
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	2,4	2,4	1,8
TARIMSAL ÜRETİM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	8.103	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	6,4	5,7	5,1	-
İŞ KAZALARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/5
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	4,7	3,4	4,3
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/4
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	6,1	6,2

Kaynak: TÜİK, TCMB, Risk Merkezi, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Turizm Bakanlığı, TOBB
* Çeyreklik açıklanmakta olup, I. çeyrek verileridir. ** Aylık veriler, başvuru verileridir.

ÜLKE İNCELEMELERİ 42

MEKSİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Ekonomik Yapı

Latin Amerika'nın en güçlü ekonomilerinden biri olan ve bölgesel olduğu kadar küresel ticaretteki hacmi de giderek artan Meksika, **gelişmekte olan ülkeler sınıfında 5. büyük ekonomi** olarak dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, **Latin Amerika'nın 2., dünyanın 15. büyük ekonomisi olması**, Meksika'nın küresel sistemdeki önemini gösteren çarpıcı göstergelerdir.

1980'li yılları ekonomik reform ve liberalleşme hareketleriyle geçiren Meksika'nın, 1994 yılında ABD ve Kanada ile imzaladığı **Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) ülke için önemli bir dönüm noktası** olmuştur. NAFTA ile birlikte, Meksika'nın ABD ve Kanada ile ticaret hacmi katlanarak artmış ve küresel ticaretle entegrasyonu hızlanmıştır.

Meksika'da tarım sektörünün milli gelir içindeki payı, ekonomik reform politikaları sonrası azalmış olmakla birlikte hala geleneksel öneme sahiptir ve istihdama önemli bir katkı sağlamaktadır. Ülke coğrafyası genelinde **iklim çeşitliğinin fazla olması, tarımsal hasılanın da zengin olmasını** sağlamıştır. Ülkede üretilen geleneksel tarım ürünleri; "kakao, kahve, mısır, pirinç, pamuk, domates, tahıllar, narenciye, tropikal meyveler, vb." şeklindedir. Meksika'nın **dünyada ilk organik kahve üretimi gerçekleştiren ülke olması**, bu alanda küresel ölçekte markalaşmasını sağlamıştır.

Sanayi, Meksika'da reform ve liberalleşme döneminde en çok önem verilen sektör olmuştur. **NAFTA ile birlikte üretimde ciddi bir atılım** sağlanmış ve sanayileşme hızlanmıştır. Bu süreçte, ABD'ye yakın sınırdaki büyük bir sanayi şehri inşa edilmiş ve bu şehirde farklı sektörlerde zamanla dünya devi haline gelen çok sayıda fabrika kurulmuştur. Sanayide; "otomotiv, makine imalatı, petrokimya, plastik, elektrik-elektronik, gıda ve tekstil" sektörleri dikkat çekmektedir.

Hizmetler sektörü ise turizmin başını çektiği ağırlıklı bir yapıya sahiptir. Ülkenin doğal güzellikleri ve kendine has kültürü, **Latin Amerika'da en çok turist çeken ülke** olmasını sağlamıştır. Ülkenin **biyoçeşitlilik zenginliği açısından dünyada 4. sırada yer alması**, doğal zenginliğini ortaya koyan bir diğer somut kanıttır. Ulaşım ve altyapı bakımından da, ülkenin coğrafi avantajları dikkat çekmektedir.

Havaalanı sayısı bakımında dünyada ilk sıralarda yer alan Meksika'da; deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı da gelişmiş konumdadır.

Meksika'nın zengin maden yataklarına sahip olması, enerji ve altyapı sektörlerinin gelişmesini sağlamıştır. **Dünyanın 2. büyük gümüş üreticisi ve ilk 10 petrol üreticilerinden biri olması** özellikle dikkat çekicidir. Bununla birlikte; demir, bakır, kurşun, altın, kömür, doğalgaz yataklarının varlığı da dikkat çekici düzeydedir.

NAFTA ile birlikte dış ticaret hacmi giderek artan Meksika, bu alanda bölge liderliğini elde etmiştir. Bununla birlikte, Meksika'nın **50'ye yakın sayıda ülkeyi kapsayacak biçimde çok sayıda serbest ticaret anlaşmasını** imzalamış olması da, ticaretin gelişmesini sağlayan bir diğer atılımı olmuştur. Ülkedeki temel ihracat ürünleri; "otomobiller, otomotiv yedek parçaları, bilgisayarlar, telefonlar, televizyonlar, kablo ve teller, petrol ürünleri" şeklindedir. Temel ithalat ürünleri olarak ise; "petrol yağları, otomotiv yedek parçaları, elektrik-elektronik ürünleri, telefonlar, otomobiller, elektrik devreleri" dikkat çekmektedir.

Bir süredir devam eden müzakereler sonrasında, NAFTA yerini ABD-Meksika-Kanada Anlaşması'na (USMCA) bırakmıştır. Söz konusu yenilemeyle birlikte, ticaret hacminde özellikle **ABD lehine bir değişim** beklenmektedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde **54./190** sırada yer alana Meksika'da doğrudan yabancı yatırımların geliştirilmesi, liberalleşme sürecinin en önemli hedeflerinden biri olmuştur. Serbest ticaret anlaşmalarıyla birlikte, özelleştirme hareketleri de yabancı yatırımların hızlı bir şekilde gelişmesini sağlamıştır. Otomotiv, finans ve elektronik, yabancı yatırımlar açısından en çok ilgi gören sektörler olmuştur.

Türkiye-Meksika İlişkileri

Meksika, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk siyasi ilişkilerini kurduğu ülkelerden biridir. 1927'de imzalanan dostluk anlaşmasıyla birlikte siyasi ilişkiler, **stratejik ortaklık** düzeyinde ele alınmıştır. 2013 yılında Meksika tarafından Türkiye'ye gerçekleştirilen resmi ziyarette ikili stratejik ilişkilerin geliştirilmesi için ortak bir bildiri imzalanmış ve serbest ticaret anlaşmasının geliştirilmesi adına müzakerelere başlanmıştır. 2015 ve 2017'de Türkiye tarafından resmi ziyaretlerde de; **ekonomi, ticaret, kültür, turizm, bilim, vb. alanlarda çok sayıda anlaşma** imzalanmıştır. Söz konusu anlaşmalar kapsamında, ilerleyen yıllarda ilişkilerin artması beklenmektedir.

Coğrafi uzaklık, Türkiye-Meksika ticaretinin belirli bir limitte kalmasına sebep olsa da, dış ticaret hacminde istikrarlı bir ilerleme izlenmiştir. Türkiye'nin Meksika'ya ihracatında başlıca ürünler; "otomobiller, otomotiv yedek parçaları, demir-çelik ürünleri" şeklindedir. Türkiye'nin Meksika'dan ithalatında ise; "otomobiller, telefon cihazları, medikal cihazlar, kuru baklagiller, bilgi işlem makineleri" başlı çekmektedir.

Meksika'nın **Kuzey Amerika pazarına erişim niteliğinde olması**, ticaret ve yatırımları cazip kılan en önemli özelliklerindedir. Vergi muafiyet ve indirimleri, yatırım teşviklerinde başat bir rol oynamaktadır. Ayrıca, inovatif girişimlerde ve Ar-Ge çalışmalarında bulunan firmalara da özel teşvikler sağlanmaktadır. Yatırımlarda; "enerji, otomotiv, makine, altyapı ve inşaat, bilişim, havacılık ve uzay savunma" sektörleri cazip fırsatlar sunmaktadır. Yatırımlarla ilgili her türlü bilgiye, **Meksika Ticaret ve Yatırım Ajansı'ndan** erişilebilmektedir. (<https://www.gob.mx/promexico>)

MEKSİKA ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	124,8
Nüfus Artış Hızı (%)	1,3
GSYİH (Milyar Dolar)	1.223
GSYİH (%)	1,9
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	9.807
Enflasyon Oranı (%)	4,8
İşsizlik Oranı (%)	3,4
İhracat (Milyar Dolar)-2018	450,5
İhracatta ilk 5 Ülke-2018	ABD, Kanada, Çin, Almanya, Brezilya
Temel İhracat Ürünleri-2018	Motorlu taşıtlar, Makinalar, Mineral yakıtlar, Mobilyalar, Plastik ürünleri
İthalat (Milyar Dolar)-2018	464,3
İthalatta ilk 5 Ülke-2018	ABD, Çin, Japonya, Almanya, G. Kore
Temel İthalat Ürünleri-2018	Makinalar, Mineral yakıtlar, Motorlu taşıtlar, Plastik ürünleri, Demir ve çelik
Cari Denge (%; GSYİH)	-1,8
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	17,0
Tarım (%; GSYİH)	3,9
Sanayi (%; GSYİH)	31,6
Hizmetler (%; GSYİH)	64,0

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

MEKSİKA DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Motorlu kara taşıtları	115,6	Elektrikli makina ve cihazlar	94,9
Elektrikli makina ve cihazlar	81,9	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	77,5
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	75,4	Mineral yakıtlar ve yağlar	46,3
Mineral yakıtlar ve yağlar	29,7	Motorlu kara taşıtları	43,1
Optik alet ve cihazlar	19,0	Plastikler ve mamulleri	25,3
Mobilyalar	10,6	Diğer yerde sınıflandırılmayanlar	17,2
Plastikler ve mamulleri	9,5	Optik alet ve cihazlar	15,3
Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	7,1	Demir ve çelik	11,7
Demir veya çelikten eşya	6,8	Demir veya çelikten eşya	9,8
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	6,7	Organik kimyasal ürünler	9,6

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE – MEKSİKA TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl Adı	Türkiye'nin Meksika'ya İhracatı (Milyon \$)	Fasıl Adı	Türkiye'nin Meksika'dan İthalatı (Milyon \$)
Motorlu kara taşıtları ve motorları	133	Ana kimyasal maddeler	165
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	55	Tıbbi araç ve gereçler, ölçme, kontrol, test, seyrüsefer vb. amaçlı alet ve cihazlar	77
Özel amaçlı makineler	48	Motorlu kara taşıtları ve motorları	55
Demir-çelik ana sanayi	47	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	34
Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	34	Demir-çelik ana sanayi	33
GENEL TOPLAM	600	GENEL TOPLAM	635

Kaynak: TÜİK

EBSO ARAŞTIRMA

Hazırlayanlar

Aslıhan GÜL

Türker ADAKALE

Kontrol Eden

Özdem EKİNCİ

İletişim: arastirma@ebso.org.tr

Aylık Ekonomi Bültenlerinin tamamına, <http://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomik-bulten> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.